YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (ensimmäinen jaosto)
12 päivänä heinäkuuta 2001 *

Asiassa C-102/00,

jonka Hoge Raad der Nederlanden (Alankomaat) on saattanut EY 234 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Welthgrove BV

vastaan

Staatssecretaris van Financiën

ennakkoratkaisun jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL L 145, s. 1) 4 artiklan, 11 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdan ja 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdan tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Wathelet sekä tuomarit P. Jann ja L. Sevón (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: C. Stix-Hackl,
kirjaaja: R. Grass,

ilmoitettuaan ennakkoratkaisua pyytävälle tuomioistuimelle, että yhteisöjen tuomioistuin aikoo ratkaista asian perustellulla määräyksellä työjärjestyksensä 104 artiklan 3 kohdan mukaisesti,

kehotettuaan EY:n tuomioistuimen perussäännön 20 artiklassa tarkoitettuja osapuolia esittämään mahdolliset asiaa koskevat huomautuksensa,

kuultuaan julkisasiamiestä,

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Hoge Raad der Nederlanden on esittänyt 28.4.1999 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 20.3.2000, EY 234 artiklan nojalla kolme ennakkoratkaisukysymystä jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY (EYVL L 145, s. 1; jäljempänä kuudes direktiivi)

4 artiklan, 11 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdan ja 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdan tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Welthgrove BV (jäljempänä Welthgrove) ja Staatssecretaris van Financiën ja joka koskee holdingyhtiön oikeutta vähentää ostoihin sisältyvä arvonlisävero.

Sovellettavat yhteisön säännökset

3 Kuudennen direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa säädetään, että verovelvollisen tässä ominaisuudessaan maan alueella suorittamasta vastikkeellisesta tavaroiden luovutuksesta ja palvelujen suorituksesta on suoritettava arvonlisävero, ja näin ollen kyseistä veroa ei sovelleta muuhun kuin taloudelliseen toimintaan. Direktiivin 4 artiklan 1 kohdan mukaan verovelvollisella tarkoitetaan jokaista, joka itsenäisesti harjoittaa jotakin tämän säännöksen 2 kohdassa tarkoitettua taloudellista toimintaa. Direktiivin 4 artiklan 2 kohdassa määritellään "taloudellisen toiminnan" käsite siten, että sellaisena on pidettävä kaikkea tuottajan, kauppiaan tai palvelujen suorittajan harjoittamaa toimintaa ja myös liiketoimintaa, joka käsittää aineellisen tai aineettoman omaisuuden hyödyntämistä jatkuvaluontoisessa tulonsaantitarkoituksessa.

Kansallisessa tuomioistuimessa vireillä oleva asia ja ennakkoratkaisukysymykset

4 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että Welthgrove on väliyhtiönä toimiva holdingyhtiö, jolla on omistusosuuksia useissa Euroopan unionissa sijaitsevissa yhtiöissä, jotka valmistavat muovisia pakkaustarvikkeita.

5 Welthgrovella ei tosiseikkojen tapahtuma-aikana ollut henkilökuntaa. Sen hallituksen jäsenet osallistuivat aktiivisesti tytäryhtiöiden hallintoon, mutta Welthgrove ei kuitenkaan saanut korvausta näistä toiminnoista. Tytäryhtiöt maksoivat sille kuitenkin osinkoja.

6 Welthgrove teki arvonlisäveroilmoituksessaan kyseiseltä ajanjaksolta 8 114 Alankomaiden guldenin (NLG) suuruisen arvonlisäverovähennyksen. Koska verottaja katsoi, ettei Welthgrove osallistunut taloudelliseen vaihdantaan ja ettei tällä siten ollut oikeutta arvonlisäverovähennykseen, se määräsi Welthgrovelle jälkiveron. Welthgrove vaati tämän jälkiveropäätöksen oikaisemista, mutta verottaja pysytti päätöksensä.

7 Gerechtshof te 's-Gravenhage (Alankomaat) hylkäsi Welthgroven tästä päätöksestä tekemän valituksen. Gerechtshof katsoi ensinnäkin, että Welthgrove osallistuu asiassa C-60/90, Polysar Investments Netherlands, 20.6.1991 annetussa tuomiossa (Kok. 1991, s. I-3111) tarkoitetulla tavalla niiden yhtiöiden hallintoon, joissa sillä on omistusosuuksia. Tämän jälkeen se totesi, että Welthgroven saamia osinkoja oli pidettävä korvauksena sen osallistumisesta tytäryhtiöidensä hallintoon. Lopuksi se katsoi, että nämä toiminnot ovat vapautettuja arvonlisäverosta sen Alankomaiden säännöksen mukaisesti, jolla kuudennen direktiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohta on pantu täytäntöön.

8 Welthgrove teki kassaatiovalituksen Hoge Raad der Nederlandenille. Viimeksi mainittu päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1. Onko siinä tapauksessa, että emoyhtiö osallistuu tytäryhtiön hallintoon, kyseiseltä tytäryhtiöltä saatua osinkoa pidettävä kuudennen arvonlisäverodirektiivin 11 artiklan A kohdan 1 alakohdan a alakohdassa tarkoitettuna vastikkeena tästä hallintoon osallistumisesta, kun otetaan huomioon asiassa Polysar annettu tuomio ja erityisesti sen 13 ja 14 kohta?

2. Jos vastaus ensimmäiseen kysymykseen on kieltävä, seuraako pelkästään siitä, että kyseinen yhtiö osallistuu tytäryhtiönsä hallintoon asiassa Polysar annetun tuomion 14 kohdassa tarkoitetulla tavalla, että kyseistä yhtiötä on pidettävä kuudennen arvonlisäverodirektiivin 4 artiklassa tarkoitettuna verovelvollisena?

3. Jos vastaus ensimmäiseen tai toiseen kysymykseen on myöntävä, sovelletaanko emoyhtiön osallistumiseen tytäryhtiöidensä hallintoon kuudennen arvonlisäverodirektiivin 13 artiklan B kohdan d alakohdan 5 alakohdassa säädettyä poikkeusta, eli onko kyse siinä tarkoitetusta hallinnosta?"

9 Yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamo toimitti 14.12.2000 päivätyn kirjeensä liitteenä ennakkoratkaisua pyytävälle tuomioistuimelle jäljennöksen asiassa C-142/99, Floridienne ja Berginvest, 14.11.2000 annetusta tuomiosta (Kok. 2000, s. I-9567) ja pyysi tätä ilmoittamaan, halusiko se, ottaen huomioon tämän tuomion, edelleen asiasta ennakkoratkaisun.

10Hoge Raad der Nederlanden ilmoitti 10.1.2001 päivätyssä kirjeessään yhteisöjen tuomioistuimelle peruuttavansa ennakkoratkaisupyyntönsä ensimmäisen kysymyksen mutta haluavansa yhä ratkaisun toiseen ja kolmanteen kysymykseen. Se totesi käsiteltävänään olevan tapauksen poikkeavan edellä mainitussa asiassa Floridienne ja Berginvest tutkitusta holdingyhtiöiden tilanteesta siinä mielessä, että Welthgrove osallistuu tytäryhtiöidensä hallintoon suorittamatta kuudennen direktiivin 2 artiklassa tarkoitettuja arvonverolisäveron alaisia liiketoimia.

Toinen kysymys

11 Toisessa kysymyksessään kansallinen tuomioistuin pyytää vastausta lähinnä siihen, voidaanko pelkästään sitä, että holdingyhtiö osallistuu tytäryhtiöidensä hallintoon, pitää kuudennen direktiivin 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna taloudellisena toimintana.

12 Tältä osin on todettava, että vastaus tähän kysymykseen on suoraan johdettavissa oikeuskäytännöstä, minkä vuoksi asia voidaan ratkaista työjärjestyksen 104 artiklan 3 kohdan mukaisesti perustellulla määräyksellä.

13 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kuudennen direktiivin 4 artiklaa on tulkittava siten, että arvonlisäverovelvollisena ei pidetä holdingyhtiötä, jonka ainoana tarkoituksena on hankkia osuuksia muista yrityksistä ja joka ei välittömästi tai välillisesti osallistu näiden yritysten hallintoon muulla tavoin kuin käyttämällä osakkeenomistajan tai yhtiömiehen oikeuksiaan, eikä yhtiöllä siten ole kuudennen direktiivin 17 artiklan mukaista vähennysoikeutta (ks. mm. em. asia Polysar Investments Netherlands, tuomion 17 kohta ja em. asia Floridienne ja Berginvest, tuomion 17 kohta).

14 Oikeuskäytännön mukaan tämä johtuu erityisesti siitä, että pelkkää yhtiöosuuksien hankintaa ja hallussapitoa ei ole pidettävä kuudennessa direktiivissä tarkoitettuna taloudellisena toimintana, joka antaisi kyseiselle yhtiölle verovelvollisen ominaisuuden. Pelkkä osakkuuksien hankkiminen toisista yrityksistä ei ole sellaista omaisuuden hyödyntämistä, jonka tarkoituksena on saada jatkuvaluonteista tuloa, koska mahdollinen osinko, joka on osakkuuden tuottoa, johtuu pelkästään omaisuuden omistamisesta (ks. asia C-333/91, Sofitam, tuomio 22.6.1993, Kok. 1993, s. I-3513, 12 kohta ja asia C-80/95, Harnas & Helm, tuomio 6.2.1997, Kok. 1997, s. I-745, 15 kohta).

15 Yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin katsonut, että tilanne on toinen, jos osuuden omistamiseen liittyy suora tai välillinen osallistuminen osakkuusyhtiöiden hallintoon, eikä tältä osin osallistumisena hallintoon pidetä niiden oikeuksien käyttämistä, joita osuuksien omistajalla on osakkeenomistajana tai yhtiömiehenä (em. asia Polysar Investments Netherlands, tuomion 14 kohta ja em. asia Floridienne ja Berginvest, tuomion 18 kohta).

16 Yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa asiassa Floridienne ja Berginvest antamansa tuomion 19 kohdassa katsonut, että kuudennen direktiivin 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna taloudellisena toimintana on pidettävä tällaista osallistumista tytäryritysten hallintoon, siltä osin kuin siihen sisältyy suorituksia, joista on kuudennen direktiivin 2 artiklan nojalla suoritettava arvonlisävero.

17 Näin ollen holdingyhtiön pelkkää osallistumista tytäryhtiöidensä hallintoon ei voida pitää kuudennen direktiivin 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna taloudellisena toimintana, jollei kyse ole sellaisten liiketoimien suorittamisesta, jotka ovat kuudennen direktiivin 2 artiklan mukaan arvonlisäveron alaisia.

18 Tästä seuraa, että kuudennen direktiivin 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna taloudellisena toimintana on pidettävä holdingyhtiön osallistumista tytäryhtiöidensä hallintoon ainoastaan siltä osin kuin kyse on sellaisten liiketoimien suorittamisesta, jotka ovat tämän direktiivin 2 artiklan mukaan arvonlisäveron alaisia.

Kolmas kysymys

19 Kolmas kysymys on esitetty ainoastaan siltä varalta, että toiseen kysymykseen vastattaisiin myöntävästi. Toiseen kysymykseen annettu vastaus huomioon ottaen kolmanteen kysymykseen ei näin ollen ole syytä vastata.

Oikeudenkäyntikulut

20 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Alankomaiden ja Yhdistyneen kuningaskunnan hallituksille ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on ratkaissut Hoge Raad der Nederlandenin 28.4.1999 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

Jäsenvaltioiden liikevaihtoverolainsäädännön yhdenmukaistamisesta — yhteinen arvonlisäverojärjestelmä: yhdenmukainen määräytymisperuste — 17 päivänä toukokuuta 1977 annetun kuudennen neuvoston direktiivin 77/388/ETY 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna taloudellisena toimintana on pidettävä holdingyhtiön osallistumista tytäryhtiöidensä hallintoon ainoastaan siltä osin kuin kyse on sellaisten liiketoimien suorittamisesta, jotka ovat tämän direktiivin 2 artiklan mukaan arvonlisäveron alaisia.

Annettiin Luxemburgissa 12 päivänä heinäkuuta 2001.

R. Grass — kirjaaja

M. Wathelet — ensimmäisen jaoston puheenjohtaja